Til Svendborg Kommune
Natur og Miljø

Att: Terkel Broe Christensen
terkel.broe.christensen@svendborg.dk

Sag nr. 19/2109 Høring vedr. ændret pumpedrift ved Bjørnemosgård

Dansk Ornitologisk Forenings kommentarer til høringen.

De arealer, som kan påvirkes negativt af en pumpe, er i sin helhed beliggende inden for Strandbeskyttelsen, hvor der ikke må ske ændringer af tilstanden uden dispensation fra Kystdirektoratet. Desuden er søer, hele rørskoven i den nordøstlige del og enge nord for Bjørnemosegård beskyttet af §3 i NBL, hvor tilstanden heller ikke må ændres uden en dispensation.

Figur 1. Arealer beskyttet af §3 i Naturbeskyttelsesloven

Der yngler 1- 2 par rørhøge, isfugl og skægmejse i området, alle fugle som er afhængige af rørskov på vanddækkede arealer. En ændring af tilstanden med blot lidt lavere vandstand vil true ynglelokaliteten for disse fuglearter, hvis vandet i rørskoven drænes mere end i dag.

Bjørnemosegårds søer og enge har stor bevågenhed blandt fugleinteresserede i lokalområdet, fordi der altid er spændende fugle i dette bynære naturområde.
Aktuelt afvandes kanalerne gennem en højvandssluse til Skårup Sund så sommervandstanden i kanalen svarer til middel sommervandstanden i Skårup Sund.

Formålet med den nye pumpe er i høringsdokumentet beskrevet således:

Formålet med pumpningen er at regulere vandstanden i pumpekanalerne, som også er udløbet af det offentlige vandløb Vandløb fra Halling Skov, for at forhindre oversvømmelse af engarealer i sommerhalvåret og dermed sikre mulighed for afgræsning.

Forslaget betyder, at der fra 1. april til 1. november kan pumpes vand fra kanalen ned til kote + 0,0 m, når vandstanden i kanalen stiger til + 0,20 m med pumpeinterval på + 0,2 m / + 0,0 m.

Det vil betyde, at den normale vandstand i kanalen vil blive tæt på 0,0 m, da pumpen vil køre, indtil denne vandstand er nået.

Middelvandstanden i havet (Kattegat) er ikke 0,0 m, men nu steget til + 0,06 m DVR90. Fra forundersøgelsen af vandstanden i Tåsinge Vejle vides det, at middel sommervandstanden i Østersøen og dermed i Det sydfynske Øhav er lidt højere på grund af strømningsmodstanden gennem Bælterne til Kattegat. Målinger af vandstande fire sommerperioder fra 1999 til 2020 har vist en middelvandstand på + 0,16 m.

> På grundlag af vandstandsmålinger i Bagenkop Havn fra marts 1999 til juni 2003 er den gennemsnitlige vandstand i den vestlige Østersø beregnet til:
>
> | Sommer (maj- september): | 1999 | 2000 | 2001 | 2002 |
> |---|---|---|---|---|
> | Middel vandstand DVR90 | + 0,09 m | + 0,27 m | + 0,15 m | + 0,14 m |

Med 4 cm stigning i vandstanden siden 2002 (nu 3 mm/år) er den aktuelle sommervandstand i det Sydfynske Øhav i 2020 steget til + 0,20 m. Da Skårupsund har en forbindelse mod nord, kan det antages, at den aktuelle middel sommervandstand i Skårup Sund ved Bjørnemose er lidt lavere, men mindst + 0,15 m.

En sænkning af vandstanden til 0,0 m med den nye pumpe vil derfor være en sænkning af den aktuelle vandstand i kanalerne, som ikke er nødvendig for at forhindre oversvømmelse af engarealet. Uanset, om dræningen til kamalen ændres, jf. nedenfor, vil denne sænkning betyde øget udsivning gennem jorden fra de §3-beskyttede arealer til kanalerne og dermed en sænkning af vandstanden i de beskyttede arealer med risiko for udtørring af rørskoven i fuglenes yngletid, hvor pumpen netop vil fungere.

DOF-Fyn mener derfor, at hvis der ikke skal ske ændringer i tilstanden af de beskyttede arealer, skal det laveste pumpeniveau (pumpestop) skal være + 0,15 m med pumpestart ved f.eks. + 0,25 m.

Dette lidt højere pumpeniveau vil ikke medføre oversvømmelse af engene eller vådere enge, da vandstanden i søerne og mosen er + 0,40 m, og da der med den regulerede afvanding ikke kan ledes vand til engene med en lavere kote.

Vandstanden i de tilstødende arealer skal fastholdes i + 0,40 m ved overløb til kanalen. Dette er beskrevet i tre vilkår i forslaget til vandløbstilladelsen.

- Indløbene fra områdets dræn til pumpekanalerne blokeres, således at disse ikke afvandes ved pumpedriften.
- Der etableres overløb fra de naturbeskyttede søer i kote 0,4 m.
- Påvirkes de beskyttede naturområder negativt som følge af pumpedriften, kan tilladelsen annulleres.

Blokerede dræn vil betyde, at overskydende vand fra engene og søerne vil løbe over kanten til kanalen og derefter erodere render, så det ikke vil være muligt at kontrollere dræningen af engene og mosen.

Ud over de to vandløb, der fortsat skal løbe direkte til kanalen, er der mindst en 6 drænudløb og rørlagte tilløb fra engene og mosen til kanalen.

De to vilkår foreslås samlet i et vilkår:
For at sikre, at enge og mosen ikke drænes til et niveau under + 0,40 m, skal der placeres en drænbrønd på alle udløb til pumpekanalen. Udløbet fra de nye drænbrønde til kanalen skal udføres som et tæt rør med en bundkote på + 0,40 m.

Ud fra drænkortet omfatter det 6 dræn og rørtilløb, men det skal kontrolleres, om der er flere tilløb.

Med denne løsning (se Figur 2 nedenfor) kan det sikres, at den nuværende forårsvandstand på + 0,40 m fastholdes, hvis det sikres at kanterne langs kanalen er over kote + 0,50 m på hele strækningen.
Der vil som i dag ske en nettofordampning i løbet af sommeren og udsivning til kanalerne, men med det anbefalede pumpeniveau vil dræningen gennem jorden til kanalen være uændret.

Pumpen vil alligevel kunne hindre oversvømmelse af engene ved store afstrømninger eller længerevarende højvande om sommeren. Om vinteren vil tilstanden være uændret.

Figur 2. Placeringen af 6 drænbrønde med udløbsrør til pumpekanalen.

DOF-Fyn mener desuden, at der i tilladesen skal indføjes en mulighed for, at Svendborg Kommune kan foretage besigtigelse af drænudløb fra engene til kanalen og af pumpeniveauer for at følge, at de givne vilkår bliver vedligeholdt. Årets katastrofer for ynglefuglene på Siø og i Tåsinge Vejle med utilsigtet brug af pumperne må ikke ske her.

Hvis de nævnte justeringer medtages i vandløbsgodkendelsen, vil Dansk Ornitologisk Forening ikke anke afgørelsen.

Odense 29-11-2020
Med venlig hilsen

Fmd. Dansk ornitologisk Forening, Afdeling Fyn